

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

VIIe KAMER

A R R E S T

**nr. 234.774 van 19 mei 2016
in de zaak A. 210.539/VII-38.954.**

In zake : Nicole BOUSARD
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Colin De Beir
kantoor houdend te 9500 Geraardsbergen
Pastorijstraat 19
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Bronders
kantoor houdend te 8400 Oostende
Archimedesstraat 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 24 oktober 2013, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur van 19 augustus 2013 waarbij het beroep van verzoekster tegen de beslissing van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (hierna: OVAM) van 1 februari 2012, waarbij vrijstelling van saneringsplicht wordt geweigerd, ongegrond wordt verklaard en de beroepen beslissing wordt bevestigd.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 232.745 van 29 oktober 2015 heropent de Raad van State de debatten en wordt het door de auditeur-generaal aan te stellen lid van het auditoraat gelast met een aanvullend onderzoek van de zaak.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een aanvullend verslag opgesteld.

Verzoekster heeft een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 28 april 2016.

Kamervoorzitter Eric Brewaeys heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Jorien Van Belle, die loco advocaat Colin De Beir verschijnt voor verzoekster, en advocaat Fatema Hosseini, die loco advocaat Bart Bronders verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Peter Provoost heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Voor de feitelijke gegevens van de zaak wordt verwezen naar arrest nr. 232.745 van 29 oktober 2015.

IV. Onderzoek van het derde middel

Standpunt van verzoekster

4. In het derde middel wordt de schending aangevoerd van het vertrouwens-, het rechtszekerheids- en het redelijkheidsbeginsel, en van “de redelijketermijneis” als onderdeel van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Verzoekster betoogt in essentie dat, indien de saneringsplicht in haren hoofde zou zijn beoordeeld binnen een redelijke termijn na het indienen van de rapporten van de oriënterende bodemonderzoeken van 12 juni 2003 en 17 februari 2005, “onder gelding van het Bodemsaneringsdecreet 1995 van toepassing tot 31 mei 2008”, zij zou zijn vrijgesteld geweest van de saneringsplicht op grond van het bepaalde in artikel 10, § 1, van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering, aangezien zij op dat moment de betrokken grond niet meer “gebruikte”, en minstens zou hebben voldaan aan het voorwaardencomplex voor de vrijstelling van de saneringsplicht voor wat betreft de historische verontreiniging. Zij stelt dat zij geen enkel uitstaans heeft met de betrokken risicoactiviteiten.

5. In de memorie van wederantwoord voegt verzoekster toe dat de saneringsplicht voor haar helemaal niet definitief vaststond op 7 oktober 2011, en dat het pas met het bestreden besluit is dat zij wordt geconfronteerd met een door de administratieve overheid definitief bevestigde saneringsplicht, voor de verontreiniging ontstaan na 1983.

6. In de laatste memorie drukt verzoekster “haar verwondering uit” over “de redenering (...) dat de beslissing van 7 oktober 2011 definitief is (gelet op het gebrek aan administratief beroep daartegen) en niet meer op ontvankelijke wijze kan worden aangevochten via het annulatieberoep van 24 oktober 2013 (...) niet in het minst in het licht van het in het annulatieberoep en in de memories aangevoerde artikel 159 van de Grondwet. Zij verwijst daarbij onder meer naar het

arrest van de Raad van State nr. 220.586 van 13 september 2012, waar de Raad van State “via toepassing van artikel 159 van de Grondwet, besloot om een planologisch attest onwettig te verklaren (en daarmee ook het administratief besluit dat erop was gesteund), niettegenstaande dit planologisch attest nooit werd aangevochten door de verzoekende partij”.

Beoordeling

7. Bij arrest nr. 232.745 van 29 oktober 2015 heeft de Raad van State geoordeeld dat er, overeenkomstig artikel 153 van het decreet van 27 oktober 2006 betreffende de bodemsanering en de bodembescherming (hierna: bodemdecreet), een georganiseerd bestuurlijk beroep openstond tegen de beslissing tot aanduiding van verzoekster als saneringsplichtige op grond van de artikelen 22 en 27 van het bodemdecreet, dat dit beroep op rechtsgeldige wijze had moeten worden uitgeput opdat een beroep bij de Raad van State ontvankelijk had kunnen zijn, en dat verzoekster dit niet heeft gedaan, waardoor de beslissing van 7 oktober 2011 definitief is en in het kader van het huidig annulatieberoep niet meer in vraag kan worden gesteld.

Ook heeft de Raad van State geoordeeld dat het feit dat verzoekster geen rechtsgeldig beroep heeft aangetekend tegen de aanmaning van 7 oktober 2011 niet belet dat een middel dat betrekking heeft op de voorwaarden om te worden vrijgesteld van saneringsplicht, ontvankelijk is, met dien verstande dat op beslissingen ter zake die worden genomen na de inwerkingtreding van het bodemdecreet van 2006 op 1 juni 2008 enkel de bepalingen van dat decreet kunnen worden toegepast.

Het definitief karakter van de beslissing van 7 oktober 2011 tot aanduiding van verzoekster als saneringsplichtige kon er niet aan in de weg staan dat zij zou worden vrijgesteld van die saneringsplicht, als zij cumulatief zou voldoen aan de voorwaarden van artikel 23, §1, van het bodemdecreet, te weten (1) dat zij de bodemverontreiniging niet zelf heeft veroorzaakt, en (2) dat de

bodemverontreiniging tot stand gekomen is voor het tijdstip waarop zij de grond in gebruik heeft genomen.

De in het derde middel geschonden genoemde rechtsnormen hebben geen betrekking op de voorwaarden tot vrijstelling van saneringsplicht, maar op de aanmaning van verzoekster als in beginsel door het decreet aangewezen saneringsplichtige, zijnde de beslissing van 7 oktober 2011, meer bepaald op het tijdstip ervan.

De regelmatigheid van een definitief geworden individuele overheidshandeling kan, in het kader van een annulatieberoep voor de Raad van State, niet meer betwist worden, ook niet bij wege van een op artikel 159 van de Grondwet gesteunde exceptie van onwettigheid.

Het derde middel is onontvankelijk.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. Verzoekster wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van negentien mei tweeduizend zestien, door de Raad van State, VIIe kamer, samengesteld uit:

Eric Brewaeys,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Peter Sourbron,	staatsraad,
bijgestaan door	
Bart Tettelin,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Bart Tettelin

Eric Brewaeys